

Miljö- och energidepartementet

Internationella sekretariatet

Strategi för Sveriges samarbete med FN:s miljöprogram (UNEP) 2015–2018

Organisationens verksamhet

Denna strategi ska ligga till grund för allt svenskt samarbete med FN:s miljöprogram (UNEP) för perioden 2015–2018.

UNEP:s mandat

UNEP har sedan organisationen grundades 1972 varit en normgivande aktör i det internationella miljöarbetet. UNEP ska enligt sitt mandat främja internationellt miljösamarbete, föreslå policyer på miljöområdet, övervaka miljösituationen i världen och samordna miljöverksamheten inom FN. I samband med FN:s konferens om hållbar utveckling i Brasilien 2012, Rio+20, antogs ett flertal beslut som syftar till att stärka UNEP:s roll inom FN-systemet, bland annat genom att göra medlemskapet i UNEP universellt. UNEP:s högsta beslutande organ är FN:s miljöförsamling, United Nations Environment Assembly (UNEA).

En stärkt internationell miljöförvaltning bidrar till en rättvis och hållbar global utveckling. Utifrån sitt mandat är UNEP en relevant organisation för Sverige att samarbeta med, både när det gäller miljöpolitiken, politiken för global utveckling (PGU) och det internationella utvecklings-samarbetet.

Inriktning på UNEP:s verksamhet

För att uppnå ett gott resultat är en stabil finansiering en nödvändighet. På Rio +20 beslutades att UNEP skulle stärkas och uppgraderas. Det slogs då fast att UNEP ska ha säkra, stabila, adekvata och ökade finansiella resurser, både från FN:s reguljära budget och via frivilliga bidrag. Det svenska kärnstödet till UNEP:s miljöfond ska vara långsiktigt och förutsägbart. Sveriges målsättning har alltid varit att kärnstödet som lägst motsvarar Sveriges andel enligt UNEP:s indikativa bidragsskala¹. Genom

¹ Länders kärnstöd till UNEP:s miljöfond vägleds av en frivillig indikativ bidragsskala. Skalan baseras på FN:s ordinarie bidragsskala och historiska givarbeteenden.

kärnstödet till UNEP bidrar Sverige till samtliga av UNEP:s arbetsområden som specificerats i UNEP:s arbetsprogram och budget samt i den medellångsiktiga strategin.

Regeringen avser att särskilt driva på genomförandet och verka för synergier mellan UNEP:s arbete inom sakområdena biologisk mångfald, klimat och energi, kemikalier samt hav och kust. Dessa delar av UNEP:s arbete bidrar alla till det svenska generationsmålet², det svenska utvecklingsamarbetet och politiken för global utveckling. Generationsmålet betonar bland annat vikten av att arbeta med resurseffektivitet, ökad andel förnybar energi, hushållning med naturresurser samt främja att konsumtionsmönster som minskar miljö- och hälsoproblem. Denna utgångspunkt ska genomsyra UNEP:s verksamhet inom samtliga områden listade nedan och inbegriper bland annat UNEP:s arbete med hållbar konsumtion och produktion samt resurseffektivitet. Sverige ska särskilt verka för att UNEP bidrar till följande resultat, som är baserade på UNEP:s medellångsiktiga strategi för 2014-2017 och arbetsprogrammen för 2014-2015 samt 2016-2017:

Biologisk mångfald

- *Stärkt* kapacitet hos medlemsländerna att utveckla processer och verktyg för att integrera ett ekosystemtjänstperspektiv i nationella utvecklingsprocesser och planer.
- *Fortsatt* administrativt stöd till den internationella plattformen för kunskap om biologisk mångfald och ekosystemtjänster (IPBES), i enlighet med internationella beslut.

Klimat och energi

- *Stärkt* verksamhet på klimatområdet med särskild inriktning på stöd till utvecklingsländer. Bland annat genom att bistå med råd kring integrering av utsläppsminskings- och klimatanpassningsåtgärder i nationella utvecklingsprocesser och planer
- *Utvecklad* naturresursförvaltning, inklusive genom stöd till REDD+ för att öka resiliens och minska utsläppen genom minskad avskogning i utvecklingsländer.
- *Ökad* energieffektivitet i partnerländer samt ökad andel förnybar energi i den globala energimixen bland annat genom att i samarbete med andra multilaterala organisationer främja lösningar och tekniker inom energilagring i utvecklingsländer.
- *Stärkt* samarbete med utvecklingsländer för att minska luftföroreningar.

² Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Kemikalier

- *Stärkt* institutionell kapacitet för länder att hantera kemikalier och avfall på ett sätt som hållbart säkerställer ett livscykelperspektiv och bidrar till en cirkulär ekonomi. Bland annat inom ramen för den globala kemikaliestrategin (SAICM), med särskilt inriktning på stöd till utvecklingsländer.
- *Minskad* påverkan på människors hälsa och på miljön genom förebyggande arbete med att minska risker med kemikalier och avfall, bland annat genom intensifierat samarbete med aktörer inom human- och veterinärmedicin.

Hav och kust

- *Ökat* skydd och utveckling av en ekosystembaserad förvaltning av marina ekosystem, både innanför och utanför nationell jurisdiktion, för att säkra marina och kustnära ekosystemtjänster.
- *Ökad* samverkan i genomförandet av regionala strategier för havsmiljö och kustzonsarbetet, till exempel genom erfarenhetsutbyte mellan berörda konventioner och regionala organisationer.
- *Minskad* påverkan på biologisk mångfald i havet och på människors hälsa genom åtgärder för att motverka marint skräp.

Inriktning på Sveriges påverkansarbete rörande UNEP:s interna arbete

UNEP är en väl fungerande organisation som givet sitt breda mandat presterar väl trots en relativt liten budget. UNEP har tagit initiativ till och drivit på för en lång rad internationella överenskommelser på miljöområdet som Sverige anslutit sig till.

UNEP har genomgått ett flertal reformer för att förstärka arbetet med resultatriktad styrning vilket har resulterat i förbättringar vad gäller effektivitet och uppföljning. Det finns dock skäl för UNEP att fortsätta detta arbete och förstärka det ytterligare. En balans av kvalitativa och kvantitativa uppföljningsmetoder och indikatorer bör eftersträvas liksom tydligare och mätbara resultat. UNEP:s integrering av ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten behöver förbättras genomgående.

Sverige ska driva ett antal frågor gällande UNEP:s arbetssätt och roll. Genomslag för dessa frågor bedöms kunna bidra till att nå de resultat som anges under föregående rubrik.

Sverige ska särskilt verka för att:

- Stärka UNEP:s och UNEA:s roll, relevans och effektivitet, såväl internt, inom FN-systemet som i det bredare internationella miljö- och hållbarhetssamarbetet.
- Tyngdpunkten i UNEP:s verksamhet är fortsatt normativ. Det innebär att UNEP kärnverksamhet ska vara att ta fram kunskapsunderlag för beslutsfattande, utveckla den internationella miljörätten

samt att ge policy- och kapacitetsutvecklande rådgivning åt regeringar, regionala organ, näringslivet och andra internationella organisationer i miljöfrågor.

- Effektivisera samverkan med andra FN-organisationer och andra relevanta internationella initiativ. UNEP bör i högre utsträckning samarbeta med relevanta organisationer, till exempel UNDP, för att utifrån sitt mandat bidra med kompetens för att miljösäkra FN:s operativa arbete på landnivå.
- Stärka och förtydliga integreringen av jämställdhet i UNEP:s arbetsprogram och budget samt i den medellångsiktiga strategin.
- UNEP fortsätter att aktivt övervaka miljösituationen i världen och sammanställer samt förmedlar resultaten.
- UNEP är pådrivande i det mellanstatliga miljö- och hållbarhetssamarbetet och ledande i utvecklingen, genomförandet och uppföljningen av existerande och eventuella nya multilaterala miljöavtal.
- UNEP underlättar samverkan och synergieffekter i genomförandet av avtal som berör varandra och processer där miljö är en beståndsdel. Detta inkluderar även den roll som UNEP förväntas få i implementeringen av de nya globala hållbarhetsmålen (SDGs) och 2030-agendan.
- Representanter från civilsamhället, inklusive från näringslivet, ges möjlighet att aktivt delta i UNEP:s arbete.
- Mål- och resultatstyrning genomsyrar hela UNEP:s arbete, inklusive inom arbetet med budgetering.

Former för svenskt påverkansarbete

Sverige ska arbeta aktivt för att få genomslag för det som angetts under föregående avsnitt. Arbetet ska bedrivas bl.a. genom följande:

- Bilateral dialog med UNEP, inklusive genom de årliga nordiska konsultationerna.
- Att vara pådrivande i EU-arbetet och i framtagandet av gemensamma EU-positioner.
- Aktiv dialog med berörda myndigheter och andra aktörer i Sverige.
- Att effektivt sprida och verka för att den svenska resursbansen och kompetensen, inklusive forskningskompetens, används inom UNEP samt arbeta för en jämnare könsbalans inom UNEP, speciellt vad avser ledande positioner.
- Deltagande i utvalda UNEP initiativ.

Formerna för uppföljningen framgår av regeringens riktlinjer för strategier inom Sveriges internationella bistånd.